

5. Kaupunkisuunnitteluvirasto

Vuosi 1967 oli kaupunkisuunnitteluviraston kolmas täysi toimintavuosi. 1.4.1964 toimintansa alkaneen viraston toimintamuotojen vakiintuminen jatkui ja kertomusvuoden aikana saatujen uusien suunnittelijavaimien ansiosta viraston toimintaa voitiin organisoida ja kehittää edelleen tavoitteena nykyaikaisen kaupunkisuunnittelun eri osatekijöiden mahdollisimman tehokkaan ja tarkoituksenmukaisen yhteistoiminnan aikaansaaminen.

Viraston piirissä kiinnitettiin kertomusvuoden aikana kasvavassa määrin huomiota tutkimus- ja selvittelytyöhön. Virastossa valmistui tai oli valmisteilla lukuisia kaavoitus- toimintaan ja liikenteen suunnitteluun liittyviä laajakantoisia tutkimuksia. Joulukuussa 1965 yksityisten insinööritoimistojen kanssa tehdyn sopimuksen mukainen liikennetutkimus Helsingin kaupungin, Espoon kauppalan ja Helsingin maalaiskunnan alueella satoi myös kertomusvuonna huomattavassa määrin viraston työvoimaa.

Marraskuussa 1966 kaupunginvaltuuston tekemä, akateemikko Alvar Aallon laatiman Helsingin keskustasuunnitelman edelleen kehittämistä koskeva päätös käynnisti viraston piirissä laajan suunnittelutyön ja kaupungin- hallituksen kertomusvuoden maaliskuussa tekemä kaupungin asukaslukua v. 1980 koskeva päätös asetti kaupunkisuunnitteluun liittyvän kaavoituksen monilta osilta uuteen vaiheeseen.

Viraston diaariin merkittiin kertomusvuonna 1 622 asiaa. Näistä oli virastopäälli-

kön asioita 424, kansliaosaston 102, asema- kaavaosaston 630, yleiskaavaosaston 13 ja liikennesuunnitteluosaston 453. Viraston lähettämien kirjeiden lukumäärä oli 438. Virastopäällikön päätösluettelon pykäläluku oli 302.

Virastopäällikön kertomusvuonna valmistelemista asioista mainittakoon kaupungin- hallitukselle annettavat lausunnot, jotka koskivat seuraavia asioita: Vuosaaren suunnittelukomitean mietintöä; Bengtsårin saari- ryhmän käyttösuunnitelmaa; ns. Sederhol- min talon saattamista suojelluksi; ehdotusta kunnallisen yhteistoiminnan järjestysmuoto- komitean I mietinnöksi; kuntauudistuksen suunnittelulain edellyttämää ehdotusta kun- nallisen jaotuksen tarkistamisesta; lautta- ja kontainerisataman rakentamista sekä mm. monia valtuustoaloitteita.

Kaupunkisuunnitteluviraston virastopääl- likkänä toimi kertomusvuonna arkkiteetti Aarne Ervi.

Viraston palveluksessa oli kertomusvuoden lopussa 112 henkilöä, joten henkilökunta oli lisääntynyt 17 hengellä edelliseen vuoteen verrattuna.

Kansliaosasto

Osaston sihteeri oli 10.8. lukien virkava- paana, jolloin mainittua virkaa hoiti viran- sijainen. Osaston palveluksessa oli kerto- musvuoden lopussa 14 henkilöä, joista 3 tuo- marin virkaan vaadittavan tutkinnon sekä

2 muun akateemisen loppututkinnon suorittanutta.

Osasto toimi kertomusvuoden aikana talon Katariinankatu 1—3 III kerroksessa.

Kansliaosasto huolehti viraston hallinnollisten ja lainopillisten tehtävien hoitamisesta, joista viimeksimainituista mainittakoon juridinen selvitys muutoksenhakumahdollisuuksista poliisilaitoksen päätökseen, jolla evättiin suostumus liikennemerkin asettamiseen.

Viraston henkilökunta-asiat kuuluivat myös kansliaosaston tehtäviin.

Kansliaosaston lähettämien kirjeiden luku oli 64.

Tili-, palkka- ja henkilöasioita koskevia ilmoituksia tehtiin rahatoimistolle 2 655, palkkalautakunnalle 156, tietojenkäsittelykeskukselle 510, tilastotoimistolle 49 ja koulutustoimikunnalle 41.

Ulkomaisten vieraiden vastaanotossa ja ohjelman käytännön järjestelyissä osasto avusti yhdessä muiden osastojen kanssa virastopäällikköä. Ohjelma sisälsi mm. kaupunkisuunnittelua Helsingissä koskevan esityksen virastossa, tutustumisen akateemikko Alvar Aallon laatimaan keskustasuunnitelmaan Kallion virastotalossa sekä usein lisäksi kiertoajelun uusille asuntoalueille.

Ulkomaisia vierailijoita kävi kaupunkisuunnitteluvirastossa yht. 836, joista mm. Pohjoismaista oli 139, Ranskasta 135, Neuvostoliitosta 85, Yhdysvalloista 48, Saksan Liittotasavallasta 45, Unkarista 41, Tsekkoslovakiasta 33, Jugoslaviasta 28 ja Englannista 19. Kaukaisimmat vieraat olivat Australiasta, Japanista, Meksikosta, Tansaniasta ja Norsunluurannikolta.

A s e m a k a a v a o s a s t o

Osastolle palkattiin kertomusvuonna työ-sopimussuhteeseen neljä arkkitehtia, kaksi asemakaavatekniikkaa ja arkkitehtioppilas. Yksi arkkitehdeista tuli Kantakaupungin suunnitteluryhmään. Muut kolme arkkitehtia

ja arkkitehtioppilas muodostivat alun työryhmälle, jonka tehtävänä oli keskustasuunnitelman edelleen kehittäminen. Asemakaavateknikot palkattiin keventämään suunnittelijoihin kohdistuvaa työn painetta. Kertomusvuoden aikana erosi osaston palveluksesta yksi arkkitehti ja yksi insinööri sekä yksi arkkitehti siirtyi eläkkeelle.

Kertomusvuoden lopussa osaston palveluksessa oli 40 henkilöä, joista 16 arkkitehtia, 3 diplomi-insinööriä, maisema-arkkitehti, toimistosihteeri, 2 asemakaavatekniikkaa, 13 piirtäjää ja 4 toimistohenkilöstöön kuuluvaa. Kertomusvuoden aikana myönnettiin yhdelle osaston palveluksessa olevalle henkilölle Helsinki-mitali.

Osasto toimi kertomusvuonna taloissa Katariinankatu 1—3 ja Aleksanterinkatu 16—18.

Suunnittelutilanne muuttui kertomusvuonna varsin perusteellisesti. Kaupunginhallitus päätti maaliskuussa, että kaupungin vastaisessa kehittämisessä pyritään varaamaan asuntoja kaupungin nykyisellä alueella ainakin 600 000 asukkaalle v. 1980. Asetetun tavoitteen johdosta viraston piirissä käynnistyivät laajat yleis- ja asemakaavalliset tutkimukset ja eräillä alueilla verraten pitkälle viety kaavoitustyö jopa pysähtyi.

Vuoden aikana valmistui neljä uutta asemakaavaehdotusta, jotka koskivat Jakomäen eräitä alueita, Viikinmäen ampumarata-alueita, Siltamäkeä sekä Laajasalon eteläistä aluetta, ja mm. yksi suurehko asemakaavan muutos. Asemakaavan muutos-ehdotuksia laadittiin 96 kpl. Asemakaava-ehdotusten ja asemakaavan muutos-ehdotusten laatimisessa oltiin yhteistoiminnassa myös ulkopuolisten suunnittelutoimistojen kanssa.

Kaupunkisuunnittelulautakunnalle esiteltiin kertomusvuonna 292 asiaa. Rakennus-tarkastusvirastolle annettiin 309 lausuntoa rakennuslupa-anomuksista, tonttikorkeusilmoituksia annettiin 630 kpl.

Kantakaupungin asemakaavojen uudistus-

5. Kaupunkisuunnitteluvirasto

työn yhteydessä tapahtunut kortteli- ja tonttikohtainen tarkastelu osoitti, että kaupunginvaltuuston v:n 1961 lopulla tekemän rakennusoikeuden supistamis päätöksen tarkka noudattaminen näyttäisi johtavan teoreettisiin asemakaavoihin, joiden toteutuminen olisi mahdollista vain hyvin pitkällä tähtäyksellä. Osaston Kantakaupunkia koskeva työ suuntautui huomattavalta osaltaan sellaisten tutkimusten suorittamiseen, joiden tuloksena voitaisiin asemakaavoituksessa perinteellinen umpikorttelirakenne säilyttäen luoda edellytykset viihtyisien asuntokorttelien muodostumiselle myös kaupungin keskiosiin.

Keskustasuunnitelmaa kehittävä työryhmä tutki yhteistyössä liikennesuunnitteluosaston, yleiskaavaosaston ja Valtionrautateiden suunnittelijoiden kanssa rautatien ja keskusväylän, ns. Vapaudenkadun, järjestelyä välillä Rautatieasema—Pasila. Tähän liittyvänä tutkittiin keskusväylän ja rautatien ali kulkevan ajoneuvo- ja jalankulkuliikenteen väylien mitoitusta. Keskusväylän ja akateemikko Aallon suunnitelmassa esiintyvän Kaisaniemen viaduktin tai sitä vastaavan väylän risteyskohdasta laadittiin useita vaihtoehtoja, joista jokin tullaan valitsemaan myöhemmin tehtävien ratkaisujen perusteella.

Asemakaavaosastolle oli kertynyt edellisten vuosien aikana niin runsaasti tehtäviä, että esim. esikaupunkialueita suunnittelevien arkkitehtien työajasta meni suuri osa rutiiniasioiden ym. hoitoon, erällä saattoi ajoittain jopa kolme neljäsosaa viikottaisesta työajasta kulua muuhun kuin varsinaiseen suunnitteluun. Tämän ongelman ratkaiseminen edellytti organisaation kehittämistä ja myös henkilökunnan lisäämistä, vaikka suunnittelu-tehtäviä annettaisiin entistä enemmän ulkopuolisille.

Yleiskaavaosasto

Osaston henkilökunta lisääntyi kertomusvuonna yhdeksällä hengellä. Osastolle pal-

kattiin työsopimussuhteeseen 6 arkkitehtia, sekä insinööri, tutkija ja piirtäjä. Osasto käytti myös ulkopuolista asiantuntija-apua. Kertomusvuoden lopussa osaston palveluksessa oli 21 henkilöä, joista 10 arkkitehtia, insinööri, 4 tutkijaa, 4 piirtäjää, toimistonhoitaja sekä laskuapulainen.

Osasto toimi alkuvuoden talossa Mariankatu 5, jossa sillä oli käytettävissään kahdeksan huonetta käsittävä huoneisto, yhteispinta-alaltaan 250 m². Osaston henkilökunnan voimakkaasta lisäyksestä johtuen nämä tilat olivat käyneet ahtaiksi. Elokuussa osasto muutti kiinteistöviraston geoteknillisen toimiston entisiin tiloihin taloon Katariinankatu 3. Uudet tilat, jotka käsittivät yksitoista työhuonetta, eivät entisiin tiloihin verrattuna olleet mainittavasti suuremmat, mutta kuitenkin käyttökelpoisemmat.

Osaston toiminta monipuolistui kertomusvuonna. Kun suunnittelu- ja tutkimustehtäviin saatiin uusia voimia, voitiin luoda pohja entistä järjestelmällisempään ohjelmointiin perustuvalla työllä. Toiminnassa pyrittiin muodostamaan työryhmiä, joissa oli mukana myös ulkopuolisia eri aloihin perehtyneitä asiantuntijoita.

Tutkimusryhmän töistä mainittakoon:

Työpaikkaselvitykset. Työpaikkaennusteet, kokonaistyöpaikkamäärät toimialoittain sijoitettuna, muodostivat osan Helsingin kaupunkiseudun liikennetutkimuksessa käyetyistä maankäyttötiedoista. Työhön osallistui ulkopuolinen insinööritoimisto. Työstä oli valmisteilla raportti »Maankäyttötiedot kevät—67, osa II työpaikat».

Selviteltiin pää- ja alakeskusten mitoittamista. Oltiin mukana kehittämässä »menetelmää v:n 2000 keskuksien tutkimiseksi Helsingin seudulla». Pantiin alulle pää- ja alakeskusten vähittäiskauppaa koskeva tutkimus. Laadittiin Pasilan hypoteettinen elinkeinorakenne-ennuste suunnitteluperusteeksi.

Väestöennuste liikennetutkimuksia varten. Tuloksena päädyttiin asukaslukuihin 538 000

v. 1968 ja 512 000 v. 2000. Oletetun asuimistason kehityksen mukaan vastaavat luvut olisivat 516 000 ja 486 000. Työ tehtiin työryhmässä, johon osallistui yleiskaavaosaston muun henkilökunnan lisäksi asemakaavaosasto, liikennesuunnitteluosasto sekä ulkopuolinen arkkitehtuuritoimisto.

Ryhdyttiin selvittämään tutkimus- ja suunnittelutietojen tarvetta ja näiden tietojen keräämistä ja uudelleen järjestämistä. Tarkoituksena oli laatia ehdotus, jonka pohjalta voidaan perustaa ja ylläpitää kuntasuunnittelua palveleva tietorekisteri.

Vuoina 1965 ja 1966 pääosiltaan suoritettua asemakaavoitettujen alueiden korttelikohtaista selvitystä täydennettiin. Selvitys sisälsi seuraavat tiedot: tonttipinta-ala, kaavan mukainen käyttötarkoitus, kerrosala sekä tonttitehokkuus.

Erään ulkopuolisen insinööritoimiston suorittamaan Valtionrautateiden paikallisliikenteen selvitykseen liittyen tutkittiin Malmin alueella asuvien kulkutapa asuinpaikan ja Helsingin keskustan välillä. Lisäksi selvettiin syitä, jotka johtivat eri kulkuneuvojen valintaan. Tutkimusraportti oli kirjoitusvaiheessa.

Pantiin alulle ruokakuntahaastattelu tarkoituksena selvittää asuntoalueiden mitoitusperusteita sekä tarkistaa osa-alueittaisten väestöennusteiden perusteita.

Yleisryhmän töistä mainittakoon: Yleiskaavaosasto joutui varsin paljon tekemään työtä Helsingin kaupunkiseudun ns. suuren liikennetutkimuksen puitteissa. Osastolla laadittiin maankäyttötiedot nykytilanteesta sekä ennusteet ohjevuosille 1980 ja 2000 sijoitettuna ns. liikennetutkimusalueille, joita oli kaupungin alueella 148. Tiedot käsittävät suuren joukon maankäytön kehittymistä kuvaavia parametrejä.

Kertomusvuoden keväällä saatiin valmiiksi ns. *alustavat maankäyttötiedot*: lähinnä asukkaita ja työpaikkoja koskevat ennusteet, joita käytettiin liikennetutkimuksessa. Maankäyttötiedot oli tarkoitus koota raportiksi,

josta asukkaita koskeva osa valmistui kertomusvuonna (Maankäyttötiedot kevät —67, osa I asukkaat).

Tämän jälkeen osallistuttiin näiden tietojen tarkistustyöhön, joka jatkui Helsingin seutukaavaliiton johdolla koko kesän ja syksyn ajan. Samalla avustettiin seutukaavaliittoa sen suorittaman liikennetutkimuksen maankäyttömallien suunnittelussa. Lisäksi laadittiin muita seutukaavaliiton tarvitsemia selvityksiä kaupungin osalta, kuten alustavat selvitykset matkailu- sekä kulttuurihistoriallisesti arvokkaista kohteista.

Kaupunginhallituksen päätettyä asettaa maaliskuussa kaupungin kehittämisen yleispäämääräksi 600 000 asukkaan mukaisen mitoituksen v. 1980 ja siitä eteenpäin, tutkittiin osastolla *asutuksen lisäämissuunnitelmia*. Joulukuussa esitettiin kaupunkisuunnittelulautakunnalle työn silloinen vaihe. Vuodenvaihteessa oli tekeillä yhteenveto selvityksistä. Lisäksi voidaan mainita erään ulkopuolisen arkkitehtitoimiston toimesta tekeillä oleva yleiskaavallinen selvitys kaupungin *viher- ja vapaa-alueista*.

Keskustaryhmän töistä mainittakoon: Keskustan yleiskaavallista selvitystä ja suunnittelua varten perustettiin 13.3. kaupunkisuunnitteluviraston sisäinen työryhmä. Työtä, josta käytetään nimitystä »keskustaselvitys», johtaa viraston osastopäälliköiden muodostama toimikunta. Työn tarkoituksena oli antaa yleiskaavallinen pohja keskustan ja mahdollisten alakeskusten vastaiselle suunnittelulle ja niille toimenpiteille, joilla suunnitelmat voidaan toteuttaa. Työryhmä hyväksyi työn pohjaksi 1.3. päivätyn ohjelmaluonnoksen.

Keskustaselvityksen ohjelmaluonnoksen mukaan jakaantui suunnittelutyö seuraaviin työvaiheisiin: perusselvitykset, ennusteet, mallit ja runkosuunnittelu. Suunnittelutyön luonteesta johtuen työvaiheet eivät seuranneet toisiaan edellä esitetystä järjestyksessä, vaan työ eteni kaikissa ryhmissä samanaikaisesti.

5. Kaupunkisuunnitteluvirasto

Perusselvitykset. Lähtökohtatilanne selvitettiin toimintojen sijoittumisen, fyysisen rakenteen ja asemakaavatilanteen osalta keskustaselvityksen I työvaihetta silmällä pitäen liikennetutkimuksen maankäyttötietojen valmistelun yhteydessä. Liikennetutkimuksen maankäyttömallia suunnittelevan työryhmän raportti, jossa oli yhteenvedo tähän asti suoritetuista nykytilannetta koskevista selvityksistä, valmistui osittain.

Ennusteet. Lähtien seudun elinkeinorakenteen kokonaisennusteista laskettiin eri menetelmin pääkeskushakuisten työpaikkojen tuleva määrä seudulla. Tutkimalla lisäksi muiden työpaikkojen mm. teollisuuden sijoittumiskehitystä käytettävissä olevien selvitysten ja ulkomaisen vertailuaineiston pohjalta arvioitiin Kantakaupungin todennäköinen osuus seudun ennustetusta kokonaistyöpaikkamäärästä v. 2000.

Mallit. Työohjelma edellytti vaihtoehtoisien ratkaisumallien tutkimista seuraavilla tasoilla: aluekeskumallien tutkimista, mikä tarkoitti keskustatoimintojen seudullisten sijoittamisvaihtoehtojen selvitystä, pääkeskuksen rakennevaihtoehtojen sekä nykyisen Cityn korttelimallien tutkimista. Lisäksi edellisiin kuuluvat kulkulaitosjärjestelmävaihtoehdot mallien liikenteellistä testausta varten.

Runkosuunnittelu. Liikennetutkimuksen ennakoidessa liikennepalvelusten — eri kulkutapojen, väyläkapasiteettien ja pysäköintitilojen — kysyntää tulevaisuudessa selvitti yleiskaavaosasto lähinnä tieliikenneverkon tarjontamahdollisuuksia erityisesti Kantakaupungin alueella. Yksityiskohtaisemmin tutkittiin moottoritieluokkaisten väylien sijoittamismahdollisuuksia Kantakaupungissa. Lisäksi oli yleiskaavaosaston toimesta valmistumassa alustava maankäyttöluonnos Ruskeasuo—Pasila—Kumpula -vyöhykkeestä. Aikaisempiin suunnitelmiin verrattuna luonnos edellyttää alueen huomattavasti tehokkaampaa hyväksikäyttöä. Tutkittiin mm.

mahdollisuuksia sijoittaa 40 000—60 000 työpaikkaa Pasilan alueelle.

E s i k a u p u n k i r y h m ä n töistä määrittämään: Esikaupunkialueiden yksityiskohtaisempaa yleiskaavatyötä varten esikaupunkialueet oli jaettu sektoreihin: läntinen, pohjoinen ja itäinen lohko.

Esikaupunkien kohdalla pääpaino oli asutuksen ja siihen liittyvien toimintojen mitoituksessa ja sijoittelussa. Näiden alueiden suunnittelu ohjelmoitiin pääpiirteissään seuraavasti: alueiden inventointi, yleiskaavajäsentelyn tarkistus ja alueellisten kehitysohjelmien laatiminen, joista kaksi edellistä vaihetta saatiin alustavasti suoritetuksi kertomusvuoden aikana. Alustava käsitys asutuksen uudeksi sijoitteluksi selvisi näin ollen.

Lisäselvityksenä senhetkisestä tilanteesta tehtiin rakennuskannan ikärakenteen tutkimus, samoin selvitettiin asuntokannan huoneistotyyppijakautumat kaupunginosittain. Tekeillä oli selvityksiä asuntoalueiden jäsentymisperiaatteiden määrittämiseksi. Huomion kohteena olivat mm. koululaitoksen jäsentyminen, vähittäiskaupan porrastuminen, liikenneväylien suhde asutukseen jne. Samoin selvitettiin yhtenäistä mitoituspohjaa eri tyyppisten asuntoalueiden kohdalla lähinnä laskelmissa käytettäväksi sekä asuntoalueiden suhdetta kollektiiviliikenteeseen.

L i i k e n n e s u u n n i t t e l u o s a s t o

Liikennesuunnitteluosastolla oli edelleen täyttämättä liikennesuunnittelupäällikön, liikenneinsinööriä, sähköinsinööriä ja insinöörin virat. 10.11. julistettiin kuitenkin liikennesuunnittelupäällikön virka haettavaksi ja kertomusvuonna täytettiin avoimena ollut insinöörin virka. Kertomusvuoden aikana erosi osaston palveluksesta yksi diplomi-insinööri ja yksi insinööri. Osastolle palkattiin työsopimussuhteeseen kolme diplomi-insinööriä, kaksi rakennusmestaria, liikenne-

tutkija, sähkötekniikko ja piirtäjäharjoittelija, minkä lisäksi toimistoapulaisena ollut henkilö nimitettiin toimistonhoitajaksi. Kertomusvuoden lopussa oli osaston palveluksessa kaikkiaan 36 henkilöä.

Liikennesuunnitteluosasto toimi kertomusvuoden kaupungin omistamassa talossa Aleksanterinkatu 16—18.

Osastolle kuuluvina tehtävinä valmistettiin mm. kaupunkisuunnittelulautakunnan ja -viraston käsittelemiä liikenneasioita, laadittiin liikennejärjestelysuunnitelmia ja tehtiin esityksiä liikenneolojen kehittämiseksi sekä suoritettiin liikennetutkimuksia. Kaupunkisuunnittelulautakunnalle esiteltiin 319 asiaa, joista osaston omia aloitteita oli 59. Liikennejaostolle esiteltiin 29 asiaa, joista osaston aloitteita oli 7. Lisäksi osasto lähetti kertomusvuonna 159 kirjettä.

Liikennejärjestelyissä kiinnitettiin kertomusvuonna erityistä huomiota *keskustan liikennejärjestelyihin*, mm. jatkettiin tietokoneohjatun liikennevalojärjestelmän rakentamista suunnitelmien mukaisesti yhteistyössä sähkölaitoksen ja laitteen hankkijan Suomen Siemens Oy:n kanssa, käsitäten mainittu vihreän aallon järjestelmä 47 risteystä. Kaikkiaan oli kertomusvuoden lopussa liikennevalot 80 risteyksessä. Muista käsitellyistä liikennesuunnitelmista mainittakoon Rautatien uudelleen järjestelyä koskevat ehdotukset samaten kuin Erottajan liikennejärjestelyyn liittyvien ehdotusten laatiminen. Osastossa laadittiin myös mm. Töölön suunnan liikennettä koskeva kokonaissuunnitelma.

Kertomusvuoden lopussa oli käytössä 1 114 pysäköintimittaria, joista 4 tunnin mittareita oli 48, 2 tunnin 913, 1 tunnin 83 ja ½ tunnin 70 mittaria. V. 1967 ostettiin 368 uutta pysäköintimittaria ja eräitä sijoitettiin toisiin paikkoihin.

Joulukuussa 1965 yksityisten insinööritöimistöjen kanssa tehdyn sopimuksen mukainen *liikennetutkimus Helsingin kaupungin, Espoon kauppalan ja Helsingin maalaiskunnan alueella* jatkui kertomusvuonna aikaisemman

aikataulun mukaisesti. Tutkimuksen suorittaja laati sopimuksen mukaisesti tulevaisuuden liikenne-ennusteita varten malleja kuin myöskin tutkimusaluetta varten erilaisia liikennejärjestelmien vaihtoehtoja. Suunnittelija luovutti kertomusvuonna kaupungin käyttöön v:n 1966 keväällä suoritetun haastattelututkimuksen tuloksia, joita saatettiin käyttää osaston toiminnassa hyväksi mm. liikennevirtoja tutkittaessa. Niin ikään laati tutkimuksen suorittaja mallien valmistuttua ennusteet v:ien 1980 ja 2000 liikennemääristä, joita voitiin käyttää hyväksi osaston jouuessa laatimaan suunnitelmia tulevaisuuden liikenneverkoista.

Edelleen suoritettiin pysäköintitutkimuksen jatkotöitä, mm. tutkittiin yhteistyössä viraston muiden osastojen kanssa keskustan alueella olevien tonttien kelpoisuutta pysäköintitarkoituksiin rakennettavia taloja varten ja tutkittiin pysäköintipaikkojen määrää tulevaisuudessa. Niin ikään laadittiin osastossa liikennelaskentojen perusteella yhteenvedoja eri risteysten liikennemääristä. Osastossa tutkittiin myöskin liikenneonnettomuuksia poliisilaitokselta saadun aineiston perusteella.

Yhteistyössä TALJAn ja Helsingin poliisilaitoksen kanssa liikennesuunnitteluosaston toimesta julkaistiin viime vuonna kirjanen »Aja ja kulje turvallisesti Helsingissä». Tätä kirjasta jaettiin pääasiassa maksutta autoilijoille sekä myös muille asiasta kiinnostuneille. Jakelu hoidettiin yhteistyössä poliisin ja TALJAn kanssa. Kirjasesta otettiin sekä suomen- että ruotsinkieliset painokset ja yhteensä kirjasta painettiin kertomusvuonna yli 15 000 kpl. Kirjasen tarkoituksena oli antaa lukijalle tietoutta liikenteellisesti vaarallisista risteyksistä osoittamalla, miten saatujen liikenneonnettomuusraporttien perusteella liikenneonnettomuudet vaarallisimmista risteyksissä olivat tapahtuneet.

Yhteenvedo viraston tuloista ja menoista. T u l o t. Asemakaavan muutoskarttojen laatimispalkkiot olivat yht. 6 830 mk. Valo-

5. Kaupunkisuunnitteluvirasto

kopiokarttojen myynnistä kertyi 1 354 mk. Maksut pysäköintipaikkojen käytöstä 611 527 mk. Tulot olivat yht. 619 711 mk.

M e n o t. Palkkiot, palkkamenot sekä sosiaaliturvamaksut olivat yht. 2 369 632 mk, pysäköintimittareiden hankintaan käytettiin 127 550 mk, liikennevalojen asentamiseen

1 812 323 mk sekä maaperä- ja kallioperätutkimuksiin 142 321 mk. Muut menot olivat yht. 767 833 mk. Kaikki menot yht. olivat 5 219 659 mk. Keskustan asemakaavan kehittämiseen varatut määrärahat siirtyivät käyttämättöminä seuraavalle vuodelle.
